

(print),978-92-79-73494-6 (pdf), doi:10.2760/178382 (print),10.2760/159770 (online), JRC107466.

Язловицька О. В.

Розвиток гнучких навичок як важлива складова практичних занять з іноземної мови

Харківський національний автомобільно-дорожній університет, Харків

В сучасному світі, де глобалізація та міжнародна співпраця стають невід'ємною частиною буденного життя, володіння іноземною мовою стає важливою навичкою для успіху на ринку праці та для особистого розвитку. Проте, крім навичок граматики та лексики, також вирішальну роль відіграють м'які навички, такі як комунікація, співпраця, та міжособистісна взаємодія, що не лише полегшує вивчення іноземних мов, а й робить цей процес більш ефективним та цікавим.

Гнучкі навички (soft skills) визначають як «навички спілкування», як «міжособистісні навички», як навички, що сприяють розвитку особистості, як особистісні якості людини, які «покрощують її соціальну взаємодію, ефективність роботи та кар'єрні перспективи, як тонкі моделі поведінки та стилі спілкування, які допомагають полегшити управління робочим середовищем або взаємодію з іншими людьми» [10, с. 66]. Гнучкі навички, у відміню від жорстких навичок, є категорією компетенцій, яка протистоїть їхнім більш технічно-орієнтованим вмінням. Ці дві групи вмінь визначають ефективність роботи та здатність соціальної адаптації на робочому місці. Баланс між ними є ключовим фактором для досягнення професійного успіху та самореалізації. На відміню від жорстких навичок, які можна виміряти та перевірити, гнучкі навички є нематеріальними, складними для вимірювання, і вони сприяють налагодженню людських взаємин. Жорсткі

навички, як правило, специфічні для конкретних завдань та кваліфікацій, тоді як гнучкі навички можуть бути застосовані в різних областях компетенцій, що визначає 75 –85% професійного успіху фахівця.

Дослідження свідчить, що гнучкі навички, такі як комунікація, креативність та лідерство, виходять за рамки технічних чи академічних знань [8, с. 237]. Сучасні роботодавці активно шукають фахівців, обладнаних цими вміннями, оскільки вони стають ключовим фактором у розвитку професійного успіху [2; 5; 8, с. 92].

Згідно з інформацією від Світового Економічного Форуму, ключовими навичками для успішної професійної самореалізації є аналітичне мислення та інновації, активне навчання та стратегії навчання, розв'язання складних проблем, критичне мислення та аналіз, креативність, оригінальність та ініціативність, лідерство та соціальний вплив, використання технологій, моніторинг і контроль, дизайн технологій та програмування, а також стресостійкість [6].

Для успішної кар'єри фахівця-філолога необхідно володіти не лише професійними та технічними навичками (*hard skills*), але й рядом особистісних та соціальних компетенцій (*soft skills*), які стають все більш важливими в сучасному професійному середовищі. Жорсткі навички включають в себе мовні та мовленнєві вміння, навички перекладу, редагування та культурологічні знання. Дослідження свідчить про те, що ці навички є важливими для ефективної роботи у галузі філології [3]. Гнучкі навички філолога, які включають емоційний інтелект, креативність, лідерство та комунікабельність, стають ключовими для розвитку особистості та успішної взаємодії з іншими учасниками професійного процесу. Ці навички допомагають фахівцям адаптуватися до змін у робочому середовищі, ефективно спілкуватися та вирішувати завдання [9; 4; 8].

Оволодіння гнучкими навичками передбачає не лише соціальну та міжособистісну взаємодію, але й уміння ефективно реагувати на нові виклики та стресові ситуації. Дослідження підтверджує, що гнучкі навички можна класифікувати за кількома категоріями, такими як навички ефективної комунікації, управлінські навички, когнітивні навички, навички self-менеджменту [1].

Ефективна комунікація є фундаментальною навичкою, оскільки це визначає здатність чітко висловлювати думки, слухати та взаємодіяти у комунікативній ситуації задля досягнення взаємопорозуміння та спільних цілей. Розвиток комунікативних навичок є важливою частиною практичних занять, зокрема використання методів усного та письмового академічного спілкування, участь у наукових конференціях та семінарах задля розвитку навички чіткого висловлювання та структурування думок.

Набуття управлінських навичок є ключем до успішної командної роботи, що вимагає високого рівня комунікації, співпраці та спільної мети. З розвитком соціальних навичок, таких як уміння слухати, спілкуватися та співпрацювати, фахівці з філології можуть успішно впроваджувати управлінські навички у своїй роботі, беручи участь у дослідницьких проектах та презентаціях. Етапами розвитку даної категорії навичок є робота в групах над проектами, наданими викладачем у рамках практичного заняття або як самостійна командна робота з подальшою презентацією отриманих результатів.

Когнітивні навички, зокрема критичне мислення, є інструментом для ефективного аналізу інформації та прийняття обґрунтованих рішень. Це стає особливо важливим при оцінці текстів та джерел, виявленні упереджень та роботі з доказами. Розвиток цих навичок відбувається через практику аналізу складної інформації, виявлення закономірностей та прийняття обґрунтованих рішень, створення інноваційних проектів, дискусії та дебати іноземною мовою.

Важливими елементами індивідуальних якостей та self-менеджменту є адаптивність, креативність, рефлексія та саморозвиток, які сприяють успіху в галузі. Фахівці з цими навичками легко адаптуються до нового середовища, творчо мислять, розробляють ефективні рішення та вміють керувати емоціями у складних ситуаціях. Розвиток відбувається шляхом систематичного застосування цих навичок у вивченні та практиці. Взаємодія з різними мовними завданнями, спілкування з носіями мови та участь у творчих проектах допомагають учням зміцнювати та розвивати ці ключові якості, що забезпечує їхню успішну адаптацію та досягнення високих результатів у навчанні та професійній діяльності.

Підсумовуючи можемо зробити висновок, що у світі сучасних високих стандартів конкуренції на ринку праці, гнучкі навички (soft skills) є необхідним елементом конкурентоспроможності фахівця-філолога. Ці навички базуються на особистісних та соціальних компетенціях і знаходяться у балансі з професійними вміннями. Здатність до ефективної комунікації, співпраці, керування проектами, креативності, адаптивності, критичного мислення, емоційної інтелігентності та лідерства є важливими для успіху фахівця-філолога. Розвиток цих навичок під час практичних занять з іноземної мови – це постійний процес, який вимагає зусиль та часу. Проте систематична праця над удосконаленням цих навичок та самостійної роботи студентів дозволяє майбутньому фахівцю-філологу впевнено вирішувати професійні завдання та успішно адаптуватися до змінливих умов сьогодення.

Література:

1. Глейзер Н. В., Говорова Т. С., Слинченко В. І. Soft skills сучасного педагога. Наумовські читання : матеріали ХІХ наук.-метод. конф. здобувачів вищої освіти та молодих учених, присвяч. року мат. освіти в Україні (Харків, 23-24 листоп. 2021 р.). Харків, 2022. С. 269–271.

2. Жукова А. Р. Лідерська компетенція як одна із soft skills («м'які навички») студента-фахівця ХХІ століття. Гуманітарний корпус: збірник наукових статей з актуальних проблем філософії, культурології, психології, педагогіки та історії. 2022. Вип. 43. С. 126–132.
3. Коваль К. О. Розвиток "soft skills" у студентів – один з чинників для їх працевлаштування. Вісник Вінницького політехнічного інституту. 2015. № 2. С. 162–167.
4. Кутова С. О., Свідерська О. М. «Soft skills» як визначальна складова якісної фахової підготовки майбутнього педагога. Наукові інновації та передові технології. 2022. № 10 (12). С. 385–394.
5. Deming, D. J., Kahn, L. B. Skill requirements across firms and labor markets: Evidence from job postings for professionals. *Journal of Labor Economics*. 2018. 36 (S1), 337–369.
6. Education, skills and learning: These are the top 10 job skills of tomorrow – and how long it takes to learn them. World economic forum. 2020. URL: <https://www.weforum.org/agenda/2020/10/top-10-work-skills-of-tomorrow-how-long-it-takes-to-learn-them/> (last access: 17.11.2023).
7. Kechagias K. Teaching and assessing soft skills. Thessaloniki, Greece: 1st Second Chance School of Thessaloniki (Neapolis). 2011. 189 p.
8. Kopolovich O. Learning soft skills in the digital age: Challenges and insights from development and teaching “Negotiation Management” MOOC. *Online Journal of Applied Knowledge Management*. 2020. 8 (2), 91–106.
9. Schulz B. The importance of soft skills: Education beyond academic knowledge. *Nawa Journal of Communication*. 2008. 2 (1), 146–154.
10. Vasanthakumari, S. Soft skills and its application in work place. *World Journal of Advanced Research and Reviews*. 2019. 3 (2), 66–72.